

Dosarul nr. 2r-777/18

Prima instanță: Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău (jud. A. Miron)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Clima, E. Palanciuc, A. Malfi)

DECIZIE

24 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Nina Vascan

examinând recursul declarat de către Elena Limarenco, reprezentată de avocatul Ana Șevciuc

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ - 21 împotriva Elenei Limarenco cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată

împotriva încheierii din 13 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea reprezentantului Elenei Limarenco, avocatul Ana Șevciuc privind repunerea în termenul de declarare a apelului și restituită, ca depusă cu omiterea termenului, cererea de apel depusă de reprezentantul Elenei Limarenco, avocatul Ana Șevciuc.

constată:

La 22 septembrie 2014, ÎMGFL - 21 a depus cerere de chemare în judecată împotriva Elenei Limarenco, intervenient accesoriu SA „Termocom” cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 512, 514, 530, 572, 602, 617 alin. (2) lit. a) Cod civil și art. 59, 60 Cod locativ, art. 28, 166, 167, 248, 131 alin. (4) CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea din contul Elenei Limarenco în folosul ÎMGFL – 21 a datoriei pentru energia termică în valoare de 11 615,76 de lei, a cheltuielilor de judecată sub formă de taxă de stat în valoare de 348,47 de lei.

Prin hotărârea din 16 februarie 2015 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău a fost admisă acțiunea.

A fost încasată de la Elena Limarenco în beneficiul ÎMGFL - 21 datoria pentru energia termică formată la data de 1 martie 2014 în sumă de 11 615,76 de lei și cu titlu

de cheltuieli de judecată sub forma taxei de stat în sumă de 348,47 de lei, iar în total 11 964,23 de lei.

La 10 aprilie 2018, prin intermediul Oficiului Poștal, Elena Limarenco, reprezentată de avocatul Ana Șevciuc a declarat apel împotriva hotărârii din 16 februarie 2015 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău, prin care a solicitat repunerea cererii de apel în termen, scutirea de la plata taxei de stat, admiterea apelului și casarea totală a hotărârii contestate, cu emiterea unei noi hotărâri.

La 11 iunie 2018, Elena Limarenco, reprezentată de avocatul Ana Șevciuc a depus cerere de apel suplimentară, solicitând admiterea acesteia, repunerea în termen a cererii de apel, scutirea de la plata taxei de stat, precum și casarea totală a hotărârii din 16 februarie 2015 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă acțiunea ca nefondată.

Prin încheierea din 13 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea reprezentantului Elenei Limarenco, avocatul Ana Șevciuc privind repunerea în termenul de declarare a apelului și restituită, ca depusă cu omiterea termenului, cererea de apel depusă de reprezentantul Elenei Limarenco, avocatul Ana Șevciuc.

La 28 iunie 2018, Elena Limarenco, reprezentată de avocatul Ana Șevciuc, a declarat recurs împotriva încheierii din 13 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând scutirea de la plata taxei de stat, admiterea acestuia, casarea integrală a încheierii recurate, soluționarea problemei în fond prin repunerea în termen a apelului declarat și remiterea pricinii în instanța de apel pentru examinarea în fond sau remiterea cauzei la rejudecare în cazul refuzului soluționării problemei în fond.

În motivarea recursului recurenta a invocat dezacordul cu încheierea recurată, considerând-o ilegală și nefondată.

Instanța de apel nu a luat în considerație faptul că cererea de chemare în judecată a fost depusă de către ÎMGFL – 21 la 22 septembrie 2014, pe când dânsa la 28 august 2013 deja se afla în stare de arest.

A evidențiat că în cererea de apel, contrar celor indicate în încheierea contestată, au fost indicate motivele repunerii în termen, inclusiv faptul că nu a cunoscut despre hotărârea primei instanțe, deoarece pe tot parcursul examinării cauzei civile în fond s-a aflat în stare de arest, iar la 2 martie 2015 a fost condamnată.

Astfel, prin acțiunile primei instanței i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil prevăzut de art. 6 din CEDO, prin urmare, acțiunea primei instanțe de examinare a cauzei în lipsa ei este ilegală, or, instanța cunoștea cu certitudine că dânsa se află în stare de arest și nu putea să se prezinte în instanța de judecată de sine stătător pentru a-și putea apăra drepturile și interesele legitime.

În cazul dat, prima instanță urma să solicite un avocat din cadrul CNAJGS pentru a-i reprezenta interesele în cauza dată.

Totodată, a specificat că nu poate explica cum a primit copia dispozitivului hotărârii din 16 februarie 2015 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău, dacă în realitate nu l-a primit.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Astfel, se constată că recurenta s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 28 iunie 2018 împotriva încheierii din 13 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău în termenul legal.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile invocate în recurs Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

După cum rezultă din materialele dosarului, prin încheierea din 13 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea depusă de reprezentantul Elenei Limarenco, avocatul Ana Șevciuc cu privire la repunerea în termenul de declarare a apelului și restituită, ca depusă cu omiterea termenului de declarare a apelului, cererea de apel depusă de reprezentantul Elenei Limarenco, avocatul Ana Șevciuc (f. d. 84-89).

La adoptarea acestei soluții instanța de apel și-a fundamentat concluziile pe dispozițiile art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, care statuează că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Verificând legalitatea încheierii instanței de apel, în raport cu motivele recursului și cadrul legal aplicabil speței, instanța de recurs constată ca justificată concluzia instanței de apel cu privire la depunerea apelului de către Elena Limarenco, reprezentată de avocatul Ana Șevciuc, în afara termenului legal și lipsa temeiului de repunere a apelului în termen.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs va reține prevederile art. 362 alin. (1) CPC potrivit cărora termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Cu referire la norma legală enunțată, instanța de recurs constată că dispozitivul hotărârii Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău a fost pronunțat la 16 februarie 2015, prin urmare, termenul de 30 zile pentru depunerea cererii de apel, prevăzut de art. 362 alin. (1) CPC, și-a început curgerea la 17 februarie 2015, ziua imediat următoare datei emiterii dispozitivului hotărârii contestate și a expirat la 18 martie 2015 (f. d. 40).

Cu toate acestea apelul împotriva hotărârii din 16 februarie 2015 a Judecătoriai Rîșcani mun. Chișinău a fost depus de către Elena Limarenco, prin intermediul Oficiului Poștal, numai la 10 aprilie 2018, prin urmare cu depășirea termenului legal (f. d. 43-44).

Instanța de recurs notează că, deși dispozitivul hotărârii contestate a fost pronunțat în lipsa Elenei Limarenco, faptul dat nu influențează termenul de depunere a apelului în termenul prevăzut de art. 362 alin. (1) CPC.

Or, legiuitorul, prin aceste dispoziții legale, nu condiționează termenul de 30 zile pentru depunerea apelului de data recepționării copiei dispozitivului hotărârii primei instanțe sau a hotărârii motivate, dar de data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Este de menționat că materialul probator denotă cu certitudine că Elena Limarenco a cunoscut despre existența și examinarea prezentei pricini în prima instanță, aceasta fiind înștiințată despre ședințele de judecată din 28 ianuarie 2015 și 16 februarie 2015, fapt confirmat prin înștiințare anexată la materialele dosarului (f. d. 36).

De altfel, după cum corect a reținut și instanța de apel, faptul aducerii la cunoștință Elenei Limarenco despre examinarea pricinii civile a fost confirmat chiar de reprezentantul acestei, avocatul Ana Șevciuc, care a menționat în cererea de apel că Elena Limarenco a semnat recipisele despre data și ora examinării pricinii civile în cauză, în ședința de judecată a procesului penal.

Mai mult că, din recipisa anexată la materialele dosarului, la 25 februarie 2015, Elena Limarenco a primit și dispozitivul hotărârii din 16 februarie 2015 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău (f. d. 42).

Drept urmare, este cert că Elena Limarenco cunoștea despre existența și examinarea cauzei în prima instanță, astfel că aceasta trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează atât jurisprudența CEDO cât și cea națională, de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini actele de procedură în conformitate cu prevederile legale, inclusiv și prin depunerea apelului în termenul legal.

Astfel fiind, argumentul recurenteii în sensul că nu a cunoscut despre hotărârea din 16 februarie 2015 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău, deoarece pe tot parcursul examinării cauzei civile în prima instanță se afla în stare de arest, este unul neîntemeiat și nu constituie temei de a considera că apelul declarat împotriva hotărârii primei instanțe de către Elena Limarenco a fost depus în termen.

La fel, acest motiv, după cum corect a reținut și instanța de apel, nu constituie nici temei, prin prisma art. 116 CPC, de repunere a apelului în termen.

De altfel, și argumentul recurenteii din recurs precum că prima instanță urma să solicite un avocat din cadrul CNAJGS pentru a-i reprezenta interesele ei în cauza dată, nu poate fi reținut ca temei de casare a încheierii contestate, în situația în care dreptul de a solicita instanței de judecată, printr-o cerere, acordarea asistenței juridice garantate de stat într-o pricină civilă, îl deținea însuși Elena Limarenco, care cunoștea despre existența și examinarea prezentului litigiu civil, aceasta nefiind o obligație a instanței de judecată.

Repunerea în termenul de îndeplinire a unui act de procedură, este un beneficiu acordat de lege titularului de drept, având un caracter excepțional, în sensul că o astfel de cerere este admisibilă doar în cazul în care depășirea acestui termen se datorează unor cauze temeinic justificate.

Mai cu seamă că la caz, de la data pronunțării dispozitivului hotărârii primei instanțe și până la depunerea cererii de apel de către Elena Limarenco, a expirat un termen de aproximativ 3 ani.

Distinct de cele menționate mai sus, se atestă legalitatea încheierii din 13 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea depusă de

reprezentantul Elenei Limarenco, avocatul Ana Șevciuc cu privire la repunerea în termen a apelului, ca urmare și restituirea cererii de apel.

Se va menționa că admiterea spre examinare a unui apel tardiv, ar avea un efect incompatibil cu principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 din Convenție și ar încălca dreptul intimatului la un proces echitabil, ori jurisprudența constantă a CtEDO statuează că înrăutățirea unei situații juridice, care a devenit irevocabilă datorită aplicării termenului de prescripție sau care ar fi trebuit să devină irevocabilă dacă termenul de prescripție s-ar fi aplicat, este incompatibilă cu principiul securității raporturilor juridice (hotărârea din 18 iunie 2008 pe cauza SRL Dacia versus Moldova, cererea nr. 3052/04, § 77).

În această ordine de idei se constată că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată cu privire la tardivitatea apelului depus de Elena Limarenco este compatibilă și cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în prima instanță și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Față de cele ce preced și având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar criticele invocate de către recurentă sunt nejustificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de Elena Limarenco, reprezentată de avocatul Ana Șevciuc.

Se menține încheierea din 13 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii Municipale de Gestionare a Fondului Locativ - 21 împotriva Elenei Limarenco cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Dumitru Mardari

Nina Vascan